

PREJETO

03 -09- 2020

Kolegij solistov
SNG Opera in balet Ljubljana

Ravnatelj SNG Opera in balet Ljubljana
g. Staš Ravter

Sup. št. 267

Ljubljana, 3.9. 2020

Zadeva: Dopisi, naslovljeni na Vlado Republike Slovenije in poziv k javnemu opravičilu

Spoštovani!

Kolegij solistov SNG Opere in baleta Ljubljana je na sestanku dne 26. 8. 2020 sklenil, da se pisno odzove na dopise, ki so bili naslovljeni na Vlado RS in obelodanjeni na spletnem portalu www.pozareport.si.

Znotraj naše ustanove so, po pisanju sodeč, napetosti, ki imajo dolgo zgodovino in še niso rešene – mi se kot nepogrešljiv člen izvajanja programa te hiše vsekakor zavzemamo za neposredno, odprto komunikacijo, ki ima kot cilj postavljeno dobrobit SNG Opere in baleta.

Ravno zato ne moremo mirno mimo zapisa g. Robinšaka, ki si je po našem mnenju dovolil krepko prekoračiti mejo med osebnim in profesionalnim, predvsem s predzadnjim odstavkom svojega dopisa, ki je bil ne le naslovljen na Vlado RS (ki smo ji proračunsko odgovorni), temveč ga je lahko mirno prebrala tudi širša javnost. Izbira besed in ton zapisa sta po našem mnenju nedopustna, saj gre za blatenje imena celotnega kolektiva, ki si ga preprosto ne moremo dovoliti. Diskreditiral nas je ne le s pozicije umetniškega vodje, temveč tudi kot nekdo, ki z nami deli oder. Tovrstno emotivno pisanje ne sodi v profesionalno delovno okolje, še toliko manj, ko je govora o pomembni funkciji znotraj ustroja Opere. Zaradi pavšalnosti in netočnosti trditvev smo naslovili dopis na Vlado, da se postavimo v bran lastni umetniški integriteti; s tem v mislih tudi naslavljamo ta dopis na Vas.

Zapis g. Robinšaka, ki ste ga sicer priložili Vašemu dopisu Vladi, je grob poseg v integriteto kolektiva, zato bomo proti piscu po Kolektivni pogodbi za kulturne dejavnosti sprožili disciplinski postopek (55. člen, b) odstavek, 8. točka).

Dne 2. 9. 2020 smo po elektronski pošti prejeli pismo g. Robinšaka solistom, zboristom in orkestrskim glasbenikom (priloženo). Dopisa ne moremo sprejeti in niti ne obravnavati kot kredibilno opravičilo, saj vnaša nove nejasnosti ravno z besedo "nekateri" in v ničimer ne spremeni osnovnega tona komunikacije do solistov; de facto gre za popravek. Na Vas (kot njegovega nadrejenega in v času pisanja spornega dopisa tudi z Vaše strani pooblaščenega umetniškega vodjo) naslavljamo zahtevo, da se oblikuje opravičilo, ki v celoti zanika trditve predzadnjega odstavka spornega dopisa z dne 11.7. 2020.

Opravičilo pričakujemo do 18. 9. 2020. Pošlje naj se ga vse naslove, kamor je bil poslan prvotni dopis (Vlada RS, omenjeni spletni portal in vsi morebitni drugi naslovniki).

V pričakovanju Vašega ukrepanja Vas pozdravljamo!

S spoštovanjem,

Kolegij solistov

-prilogi:

- Dopis g. Robinšaka z dne 11.7. 2020
- Dopis g. Robinšaka z dne 2. 9. 2020

Branko Robinšak
Gmajna 20
1357 Notranje Gorice

Ljubljana-Notranje Gorice 11.7.2020

Vlada Republike Slovenije
Gregorčičeva ulica 20-25
1000 Ljubljana

Zadeva: odgovor na pismo Sindikata Glosa in njegovega predstavnika g.Mitja Šuštarja Vladi Republike Slovenije z naslovom Zaskrbljujoče stanje v Slovenskem narodnem gledališču Opera in balet Ljubljana.

Spoštovani,

kot umetniški vodja po pooblastilu SNG Opera in balet Ljubljana, sem dolžan odgovoriti in pojasniti mnoge stvari, ki jih g.Mitja Šuštar navaja v pismu, naslovljenem Vladi Republike Slovenije.

Kot prvo moram opozoriti na dejstvo, da se zgodovinsko gledano problemi okoli SNG Opera in balet Ljubljana ne začenjajo z nepravilnim imenovanjem dr.Boruta Smrekarja s strani takratne ministrice za kulturo g.Andreje Rihter, ampak mnogo prej. G.Šuštar tega seveda ne more vedeti, saj zadevo spremlja bistveno manj časa kot jaz. Sam sem debitiral v Ljubljanski operi leta 1983 in bil zaposlen kot solist do leta 1987, nakar sem odšel najprej v Salzburg in potem še v nekaj evropskih opernih gledališč. Leta 2000 sem se na povabilo dr.Smrekarja vrnil v SNG Opera in balet, kjer sem ostal do danes kot solist z nazivom prvak, zadnje leto pa še umetniški vodja po pooblastilu ravnatelja. Prav zaradi tega je moj pogled na probleme, ki se vedno znova pojavljajo v skoraj enaki obliki zadnjih skoraj 40 in več let popolnoma drugačen. Veliko bi bilo potrebno napisati predvsem o mednarodno zaostalem odnosu do operne umetnosti kot take pri nas v Sloveniji s strani politično odgovornih kadrov nekaj desetletji nazaj. Z vsemi problemi, ki so bili ustvarjeni prav po nepotrebnem, predvsem zaradi nepoznavanja materije in pomanjkljivega odnosa, do te za državo reprezentativne veje umetnosti, je stanje vedno znova, kot tudi sedaj, označeno s stopnjo alarmantnosti. Tako na kratko »čez palec«, se problematika vedno znova vrti okoli podfinanciranja javnega zavoda, pa tudi okoli zastarele še socialistične zakonodaje, ki zavod uvršča v javni sektor in umetnike enači z javnimi uslužbenci. Stanje se vedno znova kaže kot odsev splošnega stanja duha v družbi in politiki.

Mogoče bi si dovolil komentirati ocene o bivših direktorjih s strani g. Šuštarja, ki govori o nezakonitih imenovanjih npr. dr Smrekarja, s katerim sva se sicer umetniško razšla, pa vendar mu moram priznati uspehe v njegovem času direktorovanja. V njegovem času je SNG Opera in balet Ljubljana dosegala uspeh za uspehom, predvsem s koprodukcijami s Cankarjevim domom. Vstopnice so se prodajale v desetisočih.

Tudi njegovega naslednika Kristijana Ukmarja sem doživel popolnoma drugače kot ga opisuje g.Šuštar. Prava škoda je bila, da je g. Ukmar prevzel to funkcijo! On je eden največjih slovenskih poznavalcev opere na Slovenskem in nasploh in kot vodilni dramaturg bi moral to delo opravljati še danes in biti v ozadju kot nekakašna strokovna siva eminenca in zelo spoštovana osebnost, kar bi bilo za našo operno hišo zelo dobrodošlo. V ozadju je bil osebni spor med Smrekarjem in Ukmarjem, ki ga ne eden ne drugi nista znala pogladiti in

profesionalno sinergijo postaviti v prid opere in operno-baletne umetnosti. Seveda, ker je bil Kristijan Ukmar predsednik sindikata Glosa, je ocena g. Šuštarja naklonjena njemu in je zato pristranska.

Navkljub Bervarjevimi zdrsom na finančnem polju, mu je kljub temu treba priznati uspehe, ki so neizpodbitni. Predlagal je kar tri nagrajence iz Prešernovega sklada, kar se do takrat ni zgodilo desetletja. Tudi on je želel opero pripeljati nazaj v čase koprodukcij s CD in to mu je delno tudi uspelo. To je bilo v času, ko se je operno-baletna hiša obnavljala in iz tega obdobja je veliko zamer in očitkov, delno tudi upravičenih. Pa bi o tem mogoče kdaj drugič ob kakšni drugi priliki!

Vodenje prejšnje alterscenske nomenklature, ki jo je posebljal Peter Sotošek Štular, si bomo najverjetneje vsi skupaj zapomnili, kot čas praznih dvoran zaradi »odpuljenih« produkcij in neverjetnega privatiziranja vsega, kar se je dalo! Zapomnili si bomo tudi direktorjevo dilemo o nadomeščanju korepetitorjev s sintisajzerji! Opera in balet sta izgubili veliko obiskovalcev in moja prva naloga pri prevzemu funkcije je bila postaviti tak repertoar, ki bo spet nazaj pripeljal publiko in šele kasneje nadaljevati s težjimi in zahtevnejšimi opernimi deli. Ansambel je bil brez pravih profesionalnih izzivov, tako na solistični, kot tudi zboristični in orkestralni platformi. Bil je tudi zelo nediscipliniran, nazainteresiran in zaradi tega je stagniral. V samo pol leta sem s svojim delovanjem in profesionalnim poznavanjem in s podporo ravnatelja Ravterja, uspel bistveno zvišati nivo videnega in slišane opernih deskah. Pripeljal sem take dirigente, da mi nihče ni mogel ničesar očitati v zvezi z njihovo kvaliteto. Spomnim se, da so za dirigentko Yi Chen-Lin orkestraši izglasovali 85% pozitivno podporo, česar se ne spomnim v vsej svoji karieri v Ljubljanski operi. Tudi solisti so še v mnogo višjem procentu odobraval sodelovanje z njo. S pomočjo nekaj najosnovnejših trikov na odru sem bistveno izboljšal akustiko na odru in s tem tudi v dvorani. Tudi vse interpretacije so zvenele bistveno drugače. Bilo je več umetnosti in manj agresije. Na žalost je vse skupaj odplavalo mimo ušes in oči slovenske operne kritike, ki tega verjetno ni hotela ne videti in tudi ne slišati. In to so mi priznavali tudi predstavniki sindikata Glosa, ki svojih hval niso skrivali do natančno določenega trenutka, ki ga bom opisal kasneje in, ki je jedro trenutnega spora.

Odgovori na očitke iz alineje

Operni solisti:

-G. Rode, kljub pravnomočni sodbi, zavlačuje s postopki oziroma ravna zoper določenega opernega pevca-prvaka, tako dolgo, da povzroči zavodu dodatnih (vsaj) 10.000.00 E izdatkov,.....

Kot napisano zgoraj, je jabolko spora dodeljevanje naziva prvaka za nazaj nekemu kolegu, ki se za ta naziv toži z opero že nekaj let in, ki poizkuša tudi s prevarami in s pomočjo sindikata doseči svoje. S strani sodišča mi je bilo dodeljeno, da ocenim še dve vlogi, ki jih bivši umetniški vodja ni ocenil s dodelitvijo števila točk za izvedene vloge. Sam sem eno od teh vlog ocenil kot zahtevno, za kar pravilnik dodeljuje 20 točk. Za drugo, mnogo manjšo, pa to nisem mogel storiti, ker mi to profesionalna etika ne dopušča. Vloga je resnično premajna, da bi si nekdo z njo zaslužil točke za naziv prvaka. Seveda sedaj nastane problem, saj kdor spor dobi ali izgubi, plača »ceh« in vse stroške. In za to gre!!! Kriv pa je seveda tisti, ki si je tako točkovanje izmislil in tudi tisti, ki preživeti samoupravno-socialistični model napredovanj podpira do te mere, da prihaja do tako neumnih sporov in se z njimi izgublja energija in še tisto malo umetniške sinergije.

-kljub temu, da solisti izpostavijo svoje predloge za izboljšanje dela, vodstvo za to nima posluba

Ne spomnim nobenega poziva, da bi mi kdo od solistov prinesel kakšen predlog na to temo. Kolegi solisti, nekateri seveda, nenehno opozarjajo, da imajo preveč dela. To je storil kolega, ki me je prosil, da vsled njegove starosti zmanjšam njegov obseg števila predstav za 20%. Po preverbi sem ugotovil, da ima omenjeni kolega 18 predstav NA LETO!!! (Ko sem bil sam angažiran v evropskih gledališčih sem včasih pel do 14 predstav NA MESEC!!!) Sicer pa kolegi solisti ne skrivajo pohval na izbiro dirigentov in delo z njimi.

-priznanih hišnih vrhunskih solistov se marsikdaj ne zaseda, rajši se mastno plačuje povprečne goste

To je flokula neverjetnih razsežnosti, stara in z dolgo brado, ko se je to res dogajalo, vendar pred mojim časom, mogoče še v času prejšnjega vodstva. Vsak od kolegov solistov, ki seveda ustreza profesionalnim standardom, je angažiran z največjim veseljem in zadovoljstvom, kar bo vsak pošten kolega potrdil! Podpovprečne kolege ne morem zasesti za zelo zahtevne vloge, ker to ni pošteno do občinstva. V enem letu sem na operni oder pripeljal najmanj tri mlada slovenska imena in na to sem ponosen!

Za zaključek mi dovolite napisati še nekaj misli, ki jih moram izpostaviti zaradi razjasnitve celotne situacije.

Na razpis za umetniškega vodjo se nisem in se ne bom prijavil iz sledečih razlogov:

Pravilnik določa, da ima umetniški vodja največ 52. plačilni razred. Sam sem sedaj v 57. plačilnem razredu, ki sem si ga pridobil s trdim delom. Prešernovo nagrado Univerze v Ljubljani, nagrado Prešernovega sklada, Smrkoljevo nagrado in 37 let domače in mednarodne umetniške kariere. Ker sem pred upokojitvijo, mi je bilo s strani SPIZ-a odsvetovano, da spreminjam plačilni razred za 5 razredov nazaj. Ker mi glas še vedno služi in ker tudi delam na tem, tako da živim na discipliniran način, bom še kašno leto rajši posvetil nastopanju.

Kot drugo pa ne morem skriti razočaranja nad kolegi, med solisti in vsemi tistimi, ki so me pred sprejemom te funkcije podpirali in me k temu tudi nagovarjali. Tudi tisti, ki sedaj pišejo ovadbe proti meni! Razočaran sem nad nevejetnim pomanjkanjem umetniške etike in morale kolegov, ki so v takem sistemu postali agresivni in napadalni birokrati in, ki kot umetniki ne pomenijo več nič. Postali so lenuhi, prevaranti, bleferji, intriganti in umetnost beži stran od njih. Kregajo se z belim kruhom, ki jim ga tak sistem omogoča in ne znajo ceniti, kaj pomeni imeti stalni mesečni dohodek (sam sem bil 13 let v tujini svobodni umetnik in živel sem iz projekta v projekt).

Samo v razmislek: opera je reprezentančna kategorija vsake civilizirane evropske države. Naši severni in južni ter vzhodni sosodje imajo to zadovoljivo rešeno, mi smo pa ostali kot nek »otoček sredi jezera, gori pa cerkva.....«

Pozdravljam vas z globokim spoštovanjem

Branko Robiňak

Spoštovani kolegi solisti, zboristi, orkestraši!

Neuradno sem izvedel, da so vas v mojem odgovoru v pismu vladi, kjer sem bil neupravičeno diskreditiran celo inkriminiran, prizadeta pa sta bila tudi moja čast in dobro ime, zmotili sledeči stavki:

»Kot drugo pa ne morem skriti razočaranja nad nekaterimi kolegi, med solisti in vsemi tistimi, ki so me pred sprejemom te funkcije podpirali in me k temu tudi nagovarjali. Tudi tisti, ki sedaj pišejo ovadbe proti meni! Razočaran sem nad neverjetnim pomanjkanjem umetniške etike in morale nekaterih kolegov, ki so v takem sistemu postali agresivni in napadalni birokrati in, ki kot umetniki ne pomenijo več nič. Postali so lenuhi, prevaranti, bleferji, intriganti in umetnost beži stran od njih. Kregajo se z belim kruhom, ki jim ga tak sistem omogoča in ne znajo ceniti, kaj pomeni imeti stalni mesečni dohodek (sam sem bil 13 let v tujini svobodni umetnik in živel sem iz projekta v projekt).«

Pod vplivom emocionalnega vtisa prečitane ovadbe proti meni s strani sindikata Glosa, mi je ušla na dveh mestih ena zelo pomembna beseda in sicer:

Kot drugo pa ne morem skriti razočaranja nad nekaterimi kolegi,....
...pomanjkanjem umetniške etike in morale nekaterih kolegov...

Jasno je, da vsi kolegi v kolektivu ne spadajo v zgoraj opisano definicijo, zato se vsem tistim, ki se čutijo prizadeti iskreno opravičujem. Popravek bom poslal tudi na ministrstvo s prošnjo, da ga vnesejo v moje pismo.

Branko Robinšak

